

Dimény Erika

MÚZEUMPEDAGÓGIA A KÉZDIVÁSÁRHELYI CÉHTÖRTÉNETI MÚZEUMBAN EGYÜTTMŰKÖDÉS A MÚZEUM ÉS AZ ISKOLÁK KÖZÖTT

A múzeum fogalom megjelenésekor, elterjedésekor a *museion*, *museum*, *museé*, *museo* igazából 'dolgozószoba', 'tanulóhely', 'könyvtár', 'szertár' jelentéssel bírt. Az első fontosabb gyűjtemények a nagy iskolák, kollégiumok keretében jöttek létre, gyarapodtak, és ami még fontosabb, ott bemutató anyagként használták őket.¹ Erdélyi példája ennek a 18. század közepéről a nagyenyedi kollégium „Raritatum et Naturalium Muzeum”-a, vagy a kolozsvári unitárius kollégium „Physicum Museum”-a.

Később elvontabb értelemben használták a szót 'múzsák otthona', 'múzsáknak, művészeteknek szentelt hely' jelentéssel. Így 1788-ban Kassán Batsányi János, Kazinczy Ferenc és Baróti Szabó Dávid *Magyar Múzeum* címmel indított folyóiratot, 1813-ban pedig Döbrentei Gábor Kolozsváron az *Erdélyi Múzeumot*.

A külön múzeumi célra emelt épületek megjelenésével a múzeum fogalom inkább az intézmény, illetve a bemutatás, ismertetés felé mozdult el, sokszor a múzeum fogalma magával az épülettel is azonossá vált. De a 19. században még egyértelmű volt, hogy az egyébként nagyrészt önzetlen és nagylelkű felajánlással létrejött gyűjtemények (pl. Országos Széchényi Könyvtár, Magyar Nemzeti Múzeum) a közjónak szólnak. A magyar muzeológia őskorában mindenki lelkesen gyűjtött, a diákok jelentősen hozzájárultak a gyűjtemények gyarapításához és gondozásához.

Hasonló folyamat zajlott le a Székelyföldön a múlt század 60-as, 70-es éveiben is, amikor lelkes pedagógusok buzdítására a diákok klasszikus néprajzi hagyatékunk utolsó darbjait gyűjtötték iskolákba, majd szervezték iskolamúzeumokká, helytörténeti gyűjteményekké.² Közben a múzeumok lassan tudományos műhelyekké váltak, a kiállítások egyre finomabbakká, szakmaibbakká, de a magyarázatok és tájékoztatók ellenére elérhetetlenné, az egykor oktatóanyagként szolgáló értékes gyűjtemények pedig hét lakat alatt őrzött kincssé.

A turizmus fejlődésével sokszínű kultúránk, szellemi és természeti értékeink, küzdelmes történelmi múltunk emlékei jelentős turisztikai vonzerővé alakultak ugyan, de ugyanakkor nagyon eltávolodtak

azoktól a közösségektől, amelyek egykor létrehozták őket. Számukra az unalmas, egyhangú, elavult, üvegek, tárlók és kordonok mögé szorított kiállítások nem jelentettek már élményt. Ezért vissza is szorult nagyon a látogatók száma, a helyiek egyre ritkábban látogatták például a kis múzeumokat.

Szerencsére mindig és mindenhol voltak olyan tanáregyéniségek, akik alkalmaztak alternatív oktatási formákat is, akik fontosnak tartották a szemléltetést. A körülöttünk levő világ rohamos változásával pedig annyira megváltozott környezetünk, hogy a mai gyerekek bizonyos tárgyakat, tárgyegyütteseket és fogalmakat már csak múzeumokban ismerhetnek, érthetnek és élhetnek meg. Így újból közeledett egymás felé az oktatás és a múzeumügy.

Az elmúlt években világszerte megnőtt a múzeumok részvétele az oktatási-tanulási folyamatban. Egyrészt az iskolák fordultak ezekhez az intézményekhez egyfajta kiegészítő anyagot keresve bennük, másrészt a múzeumok ismerték fel, hogy a gyűjtés, őrzés, bemutatás hármas követelményén túl tenni kell azért, hogy érzékeny, művelt, befogadó múzeumlátogatókat neveljenek, új művelődési szokásokat alakítsanak ki, elsősorban gyermekekben, a holnap múzeumlátogatóiban. Ezért a múzeumi dolgozók a kiállításokon kívül előadásokat, tárlatvezetéseket, iskolai programokat, interaktív tevékenységeket, kihelyezett foglalkozásokat, kölcsönzési szolgáltatásokat, vándorkiállításokat szerveztek. Amerikában és Nyugat-Európában ennek komoly, évtizedekre visszanyúló hagyománya van. Például Stockholmban már 1927-ben múzeumpedagógust alkalmaztak, míg máshol ez a gyakorlat, így nálunk is, még igencsak gyerekcipőben jár, sokszor még mindig a tárlatvezetés fogalmával egyenlő. Elsősorban pedagógiai képzettségű muzeológusok, jó kézügyességű gyűjteménykezelők, tárlatvezetők próbálkoznak hasonló jellegű kezdeményezésekkel, szerencsés esetben érdeklődő, ügyes pedagógusokkal együttműködve.

Magyarországon is ennek a tevékenységnek komoly előzményei vannak. Míg különböző tanító és tanárképző főiskolákon elszórtan és periférikusan léteztek korábban is múzeumpedagógiai speciális

¹ VÁRKONYI Á. 2007, 57.

² KARANC G. 2003, 100.

kollégiumok, fakultációk, a 90-es évek óta az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Karán egyetemi rangú múzeumpedagógiai képzés is folyik, évente 15-25 diák végez e szakon. Közben tanácskozások sora éveken át boncolgatta a múzeumok és különböző oktatási intézmények viszonyát. A meghívott múzeumpedagógusok, a vizuális nevelés kutatói, neveléstudományi szakemberek „Múzeum az iskolában”, „Iskola a múzeumban”, „Kicsomagolt múzeum”, „Kortársak a múzeumban”, „Ingyen se kell” című konferenciákon különböző szempontokból közelítették meg a kérdést. E tanácskozások eredményeképpen a magyar múzeumpedagógia, bár nagyon le volt maradva, beírta, és mára már lépést is tart a nemzetközi trendekkel. Jelentős szerepe volt a múzeumokról, azon belül a múzeumpedagógiáról alkotott kép árnyalásában néhány szakkönyvnek is. Ezek közül említi, a teljesség igénye nélkül Sinkó István a legújabb magyar múzeumpedagógiai tárgyú írásában az alábbiakat: *Múzeumpedagógiai tanulmányok I-II*,³ *Szemelvények az amerikai múzeumpedagógia szakirodalmából*,⁴ *Múzeum az iskolatáskában*, de kiemeli Ébli Gábor, Fejős Zoltán és György Péter 2004 és 2008 között megjelent múzeumi tárgyú köteteit is.⁵

Újabb irányzatként a felnőtt nevelés kérdése is felmerült, 2009 májusában Széphalmon, a Magyar Nyelv Múzeumban tartják a Múzeumandragógia első konferenciáját.

Egy korábbi dolgozatomban⁶ már írtam a Kézdivásárhelyi Céhtörténeti Múzeum múzeumpedagógiai lehetőségeiről. Akkor elsősorban a múzeumokban folyó általános közművelődési munka fontosságát hangsúlyoztam, most inkább a szakszerűbb, szűkebb értelemben vett múzeumpedagógiát, a múzeumban való tanítás szükségességét emelem ki.

A múzeumpedagógiának ma már több maghatározása, értelmezése van, interdiszciplináris, modernebb szóval élve multidiszciplináris jelenség a pedagógia, muzeológia és az érintett szaktantárgyak határán. Rendkívül sokoldalú megközelítés, amely magába foglalja pszichológiai, muzeológiai, pedagógiai és kommunikációs tantárgyak elemeit, emellett kor- és művelődéstörténeti adalékokat, kiegészítéseket nyújt. Egyik legtömörebb meghatározás szerint a múzeumpedagógia az iskolán kívüli ismeretszerzés, ismeretközvetítés sajátos, múzeumban megvalósuló formájával foglalkozó pedagógiai elmélet és gyakorlat, a múzeum gyűjteményi anyaga, kiállításai, az ott folyó kutatómunka és a múzeum látogatói

közötti közvetítő tevékenység azon területe, amely elsősorban a gyermek és ifjúsági korosztállyal foglalkozik. Közvetlen célja a múzeumi anyag (gyűjtemény, kutatómunka, kiállítás) sokoldalú és élményszerű megismertetése, hosszabb távú célja a múzeumok által nyújtott kulturális ismeret és élmény igénylése és ezáltal az aktív múzeumlátogatóvá nevelés.⁷ Magyarországon az 1970-es évek elején indult meg a múzeumokban a gyermek és ifjúsági korosztállyal való tudatos foglalkozás, valamint a foglalkozások különböző formáinak, típusainak és módszereinek kidolgozása. Ekkortól alkalmaznak a múzeumokban erre a feladatra önálló munkakörű munkatársakat, múzeumpedagógusokat.

A gyakorlatban a múzeumpedagógia elsősorban a gyermekekre, illetve az ifjú korosztályra irányul, bár egy jó kiállítás, egy megígéző, elbűvölő látvány a felnőtt nézőt is gyerekké változtathatja.⁸ Jelenleg azonban „olyan munka folyik a múzeumpedagógia terén, amely feltárja a múzeumok adta széles körű lehetőségeket a tanterveket és szaktárgyakat átfogó, interdiszciplináris oktatás megvalósítására”.⁹ Az iskolán kívüli ismeretszerzés fontos alternatívája lehet a múzeumi látogatás, különösképpen, ha az az aktuális tananyaghoz kapcsolódik. Szakemberek azt is megfigyelték, hogy ez a módszer különösen hatásos azoknál a gyerekeknél, akik valamilyen tanulási nehézséggel küzdenek, vagy szociálisan hátrányos helyzetűek.¹⁰ Fontos ez a fajta a műveltségigény kialakítása már gyerekkorban, hisz a felnövekvő nemzedék lesz a jövő múzeumlátogatója, ugyanakkor „a múzeumi látogatásnak, mint oktatási eszköznek fontos szerepe van a tanulók kulturális örökség iránti érdeklődésének kialakításában, a képességek és a tudás (kognitív és történeti), valamint az esztétikai és a tudományos ismeretek fejlesztésében”.¹¹

Valamennyi nagyon fontos ezek közül, én azonban, a mi sajátos, erdélyi, kisebbségi helyzetünkre, de múzeumaink jellegére is gondolva a *kulturális örökség* fogalmát emelném ki. Történeti, helytörténeti, néprajzi gyűjteményeinkre alapozva olyan tevékenységeket kell itt kitalálnunk a gyerekeknek, amelyek célkitűzései között a nemzeti- és énonazonosság-tudat erősítése, a közvetlen lakókörnyezet iránti érdeklődés felkeltése, a kultúráközvetítés lesznek a kulcsfogalmak. Abból a pszichológiai tényből célszerű kiindulni, hogy az embert szülőföldjéhez, lakó és munkahelyéhez, iskolájához, családjához, barátaihoz fűzi a legszorosabb érzelmi-értelmi

³ FOGHTŰY K., – SZEPEHÁZYNÉ KURIMAY Á. 2003; Uók. 2006.

⁴ FOGHTŰY K. 2000.

⁵ SINKÓ I. 2009, 48.

⁶ DIMÉNY E. 2005, 112–114.

⁷ Lásd <http://www.kislexikon.hu/muzeumpedagogia.html>

⁸ SINKÓ I. 1997.

⁹ XANTHOUDAKI, M. é. n.

¹⁰ SZEPEHÁZYNÉ KURIMAY Á. é. n.

¹¹ XANTHOUDAKI, M. é. n.

kötődés. Normális körülmények között, egészséges értelmi és érzelmi fejlődés során ezek megismerésére természetes, spontán vágy sarkallja az embert. Így kora gyerekkortól tudatosítani lehet azt, hogy a nagy történelmek, egy-egy nemzet, ország múltja, jelene elsősorban a helyi jelenségekből, folyamatokból tevődik össze, alulról körkörösén épül, így vagyunk részei a nagy egésznek. Szükség van erre a felgyorsult, globalizálódó, uniformizálódó világban, hisz mások akkor kíváncsiak ránk, ha sajátosat, egyénit tudunk mutatni, ez viszont akkor lehetséges, ha a nemzeti és helyi értékeink, történelmi hagyományaink biztos fogódzóként, szilárd alapként épülnek be életünkbe. Mindezt pedagógiailag-szakmailag jól megalapozott tevékenységekkel, a gyerekek életkori sajátosságaira építve, tudásintjüket, előzetes ismereteiket felhasználva, az iskolai tananyagot, tantervet alaposan ismerve lehet elérni.

A múzeumpedagógia eddig kialakult alapvető foglalkozástípusai a múzeumi óra, a múzeumi feladatlap, játéklap vagy gyermekvezető és a múzeumi foglalkozás, foglalkozás-sorozat.¹²

A múzeumi óra tartalmilag szorosan fűződik az iskolai tananyaghoz és a múzeumi anyag feldolgozásában érvényesíti annak szempontjait. Tematikus tárlatvezetés, ahhoz kapcsolódó beszélgetés, multimédiás anyag megtekintése során elsősorban az ismeretszerzés, az ismeretek rögzítése, megerősítése a cél. A múzeumok és iskolák együttműködése révén, olyan pedagógiai eszközök kifejlesztésével, melyek a tudományos ismeretek elsajátítását könnyebbé teszik, elősegítik (cselekvéses megismerés, bemutatás, szóbeli megismerés), emelhető az iskolai képzés, az oktatás és tanulás színvonala. A múzeum lehetővé teheti a pedagógusok szakmai fejlődését is, lehetőséget adva a tananyag gyakorlati életbe való átmenésének, alkalmazásának, a tanítási módszerek kiszélesítésének. A diákok számára a múzeumlátogatás mint szabadidős tevékenység, de mint amely ismeretszerzési vonatkozásokkal is bír, a kulturális identitás fejlődését is szolgálhatja.

Ezt a tevékenységi formát intézményünkben, a kézdivásárhelyi Céhtörténeti Múzeumban is rendszeresen igényelték az iskolák történelemtanítás, művészeti tanítás céljából. A pedagógusok részéről is vannak kitekintések, kezdeményezések, több tanítónő, óvónő írt helytörténeti, várostörténeti témájú szakdolgozatot vagy I. fokozatú szakdolgozatot a Kézdivásárhelyen működő Főiskolai Szintű Tanítóképző Távoktatási Központban, mely a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Pszichológiai és Neveléstudományi Karához tartozik.¹³

A múzeumi foglalkozás, foglalkozássorozat egy-egy tartalmilag sokoldalú, módszertanilag a gyermek aktivitására és kreativitására épülő feldolgozás. Nagyon fontos itt a cselekvés, a játék, az aktivitás hangsúlyozása. A kisgyermek a múltat mint közeli eseményt él meg, azonosulnak a látott, hallott eseményekkel, szeretik az izgalmas történeteket, konkrét szituációkban, cselekvéses műveletek révén tanulnak legtöbbet. Ezért kell játékos feladatokat, szerepjátékokat kidolgozni. Jelentős szerephez jut itt a tárgyalás, a szerep-, helyzet- és dramatikus játék. A játék, azon túlmenően, hogy gyermeki sajátosság, jó hatással van a kezdeményező készségre, a találékonyságra is, elősegíti a csoporttudat kialakulását, és mint ilyen, alapja lehet a későbbi, nagyobb csoportokhoz való tartozás tudatosításának. Itt erősíthető meg a családszeretet, a nemzettudat, a jó értelemben vett lokálpatriotizmus, hazafiság. Ebben is szerepet kell vállalnia a múzeumnak, hisz a 20. században „a gyerekek hagyományos életformába való bele- nevelődése gyakorlatilag megszűnt”¹⁴, így különböző intézményekre hárult ez a feladat (óvoda, iskola, és – miért ne? – múzeum, mint egy közösség kollektív emlékezetének tárháza).

A múzeumi feladatlap, játéklap vagy gyermekvezető kiadvány a nagyobb (állandó és időszakos) kiállítások kiegészítője kellene legyen. A kiállítások rendezése, koncepciója ugyanis leggyakrabban a felnőtt nézők egy rétegét célozza meg, az ezeket kísérő információhordozók is számukra készülnek, nem veszik figyelembe a gyerekek sajátos igényeit és nem adnak lehetőséget a látottak feldolgozására. Egy jó feladatlap vagy gyermekvezető, amint a neve is mondja, végigvezeti a fiatal tárlatlátogatót a kiállításon, segít az eligazodásban, szelektál az anyagban és hangsúlyoz, a lényegre koncentrálni. Játékos, képes, rajzos, rejtvényes feladataival önálló ismeretszerzésre, felfedezésre kell késztesen, sajátosan aktivizálja a gyereket, mintegy rákényszerítse arra, hogy figyelmesebben szemlélődjön, keresse az összefüggéseket, rendszerezze a látottakat. Az ismeretszerzésnek ezt a formáját iskolai pedagógusok is szeretik alkalmazni, mert az iskolában is lehetővé teszi a differenciált munkát, de a közös vagy csoportos tevékenységet is. Nagyfokú önállóságra szoktatja a tanulókat, teljes szellemi aktivitást követel és lehetőséget teremt az eltérő munkautemre is. „A munkafüzetek és feladatlapok az ismeretelsajátítás és alkalmazás dinamikus egységét teremtik meg, ugyanis a gyakorlattal nem zárul le az ismeretszerzés útja, mert a gyakorlati alkalmazás során újabb problémák merülnek fel, fogalmazódnak meg, s így válik egyben az újabb ismeretszerzés

¹² Lásd <http://www.kislexikon.hu/muzeumpedagogia.html>

¹³ Ezekről a dolgozatokról a későbbiekben részletesen is szó lesz.

¹⁴ VARGA K. 2005, 24.

forrásává, kezdő szakaszává. Ezek a visszacsatolások meggátolják a mechanikus bevésést, a várt asszociációs rendszer kialakulását és olyan rugalmas ismeretekkel és készségekkel vértetik fel a tanulókat, hogy az újabb problémahelyzeteiket is eredményesen oldják meg”.¹⁵

Magyarországon is eddig egyetlen megvalósult formája van egy újabb múzeumpedagógiai módszertani kezdeményezésnek, az ún. bűvárteremnek. A Magyar Természettudományi Múzeumban van olyan helyiség, ahol szabadon tanulmányozható tárgyak állnak a gyerekek, fiatalok rendelkezésére, önálló felfedezésre, kutatásra készítve őket. Időnként egy-egy múzeumban elhelyeznek megfogható, tapintható, kézbe vehető tárgyakat. Ez a gyerekek érdeklődését különösen felcsigázza, ugyanakkor a gyengén látók vagy egyéb fogyatékosak számára is lehetőséget nyújt a tárgyakkal való ismerkedésre, az általuk közvetített értékekhez, fogalmakhoz való közvetítésre.

Az iskolán kívüli tanulási helyszíneknek sok olyan előnye van, melyek révén a tanítási és tanulási folyamat hatékonyabbá tehető. A helyszín újdonsága eleve felcsigázza a gyerekek érdeklődését, a csengetés, valamint a megszokott formában történő számonkérés és értékelés hiánya, illetve a nagyobb mozgáslehetőség meghittebbé, bensőségebbé, természetesebbé teszi a tanár–diák, múzeumpedagógus–diák, azaz a felnőtt–gyerek viszonyt, és az egész tanulási folyamatot. Harmonikusabb lehet az együttműködés, könnyebben belsővé válhat a tudás és megvalósulhat a csoda: a tanulás valóságos örömforrás lehet, a teljes személyiséget mélyen érintheti.¹⁶

Következtetésként elmondható, hogy a múzeumpedagógia a neveléstudomány és muzeológia új, közös, összefonódó ága, melynek „feladata, hogy az iskola és múzeum, illetve a múzeum és iskola között a műveltség és képzettség emelésének hatás- és eszközrendszerét működtesse”.¹⁷ Ennek alapfeltétele, hogy a múzeum és iskola pedagógusainak tevékenysége lehetőleg összhangban legyen. Vagyis az iskolák és múzeumok között tisztázni kell, hogy mely szakterületeken, milyen tantárgyak ismeretanyagának elmélyítésében lehetnek partnerek és milyen feltételek mellett tudják lebonyolítani a tevékenységeket. Egy teljesebb profilú múzeumpedagógiai munka értelemszerűen nagyobb anyagi támogatást, jobb elhelyezési körülményeket (helyiségeket), gazdagabb eszköztárt, felszereltséget (pl. tévékészülék, videó, multimédiás eszközök, vetítők, kézműves tevékenységekhez való alapanyagok stb.) követel meg, de szerényebb körülmények között is lehet eredményes tevékenységeket

tartani. Lényeges a múzeumpedagógus előzetes tájékozottsága, felkészülése a foglalkozásokra, az óra anyagához kapcsolódó irodalom felkutatása és hasznosítása. Az eredményes munkához jó, ha az iskola pedagógusától időben tájékozik a múzeumi foglalkozásra vonatkozó legfőbb elvárásokról, az érintett oktatási kérdésekről, és ennek tudatában gondolja át a foglalkozások levezetési módszerét, készíti elő segédeszközait. Nem árt információkat szerezni a tanulók felkészültségéről, érdeklődéséről, a foglalkozáson várható aktivitásokról sem.

Későbbi feladatomnak tartom egy részletes, kézdivásárhelyi múzeumpedagógiai tanterv (helytörténet, céhtörténet, néprajz, magyarság- és honismeret) kidolgozását, figyelembe véve az iskolai történelem, kisebbségek történelme és hagyományai, magyar nyelv és irodalom, valamint képzőművészeti és technológiai tantervek előírásait is. Úgy gondolom, hogy az óvodásokat, alsó tagozatosokat elsősorban kézműves foglalkozásokkal és a néphagyományok, folklór útján lehet megérinteni, így erősíteni identitástudatukat, míg a nagyobbakat, az V–VIII. osztályosokat már komplexebb tevékenységekkel.

Kiindulási pontként átolvastam azokat a szakdolgozatokat, illetve I. fokozatú szakdolgozatokat, melyeket a környékbeli óvó- és tanítónők a Kézdivásárhelyi Főiskolai Szintű Tanítóképző Távközpontban adtak le és védtek meg helytörténet, néprajz és történelem témában.¹⁸ Ezek közül részletesebben azokkal foglalkoztam, amelyek konkrétan helytörténeti vagy kézdivásárhelyi tematikájúak.¹⁹ Felépítésüket tekintve hasonlóak, olykor sajnos szóról szóra azonosak a dolgozatok: rövid bevezető, a helytörténeti kutatás jelentősége, Kézdivásárhely történeti áttekintése, különleges települési formája, a céhek és céhagyományok vázlatos ismertetése követik egymást. A múzeumpedagógus számára elsősorban a helytörténet tanításában használt, javasolt módszerek és eljárások megismerése szempontjából fontosak. A pedagógusok is főként az identitás-tudat fejlesztését tartották fontosnak, ehhez érdekes didaktikai játékokat, játékos feladatokat javasoltak, amelyek természetesen a múzeumi anyaghoz alkalmazva, kitűnően használhatók múzeumpedagógiai foglalkozásokhoz. Valamennyien említik is a múzeumot, mint a történelem, helytörténet tanulásának egy lehetséges színterét. Érdekesnek és újszerűnek találtam a város megismerését különböző színtereken elképzelt megközelítést. A tanösvényhez, erdei iskolához hasonlóan lehet megtervezni a helytörténeti témájú múzeumi sétákat, amelyek során a gyerekek

¹⁵ KELEMEN É. 2006, 60.

¹⁶ MOLNÁR K. R. 2007, 9.

¹⁷ Dr. HADNAGY I. J. é. n.

¹⁸ Ezeknek a jegyzékét a mellékletben közlöm.

¹⁹ KELEMEN É. 2006; ZONDA K. 2003; VARGA K. 2005.

jelentős épületeket, tereket, síremlékeket és a hozzájuk fűződő személyiségeket, történeteket, eszméket ismerhetnék meg közelebbről. Ezt a fajta térélményt a magyarországi Műemlékek Állami Gondnoksága is fontosnak tartja, hangsúlyozza: „Globalizálódó, integrálódó világunkban különösen fontos, hogy a nagyobb és a helyi közösségek identitástudatukat a térélményen keresztül is megélik, megerősítsék. Hiszen ebből a materiából gyártnak majd túlélési stratégiákat. El kell érniük, hogy minden történelmi korszakból legyen bizonyos mennyiségű átélhető épület, hogy a társadalom e módon is megtalálja identitásbeli egyensúlyát”.²⁰

Szerintem is ennek az identitástudatnak kialakításában, megerősítésében kell szerepet vállalnia a múzeumoknak. Ez sokkal fontosabb, mint csak a múzeumlátogatók számának pusztán növelése a szórakoztató rendezvények által. Természetesen jó az, ha a tevékenységek jó hangulatban, derűs légkörben zajlanak, de a pusztán szórakozáson túlmenően sokkal többet, lényegesebbet adhatunk a gyerekeknek.

A kézdivásárhelyi Céhtörténeti Múzeumban 2003-ig korszerű múzeumpedagógiai foglalkozásokat nem szerveztek, bár kétségtelen, hogy a múzeum szervezésétől, 1973-tól mindig volt a múzeum tevékenységeinek pedagógiai jellege is. Birtásné Málnási Zita szakdolgozatában részletesen ismerteti ezeket a tevékenységeket.²¹ A múzeum mindig nyitott volt a tanügyi intézmények előtt, a kézdivásárhelyi négy általános iskola és négy középiskola diákjai szervezeten látogathatták az állandó gyűjteményeket és a tematikus kiállításokat, a helyi rajztanárok a vizuális és esztétikai nevelés fontos eszközeként használták a képzőművészeti kiállításokat, a tárlatmegnyitók pedig mindig a felnőtt közönséget célzó igényes tanulási és szórakozási alkalmak voltak.

2003-ban jómagam néprajzi és pedagógiai ismereteimre, valamint egy 1998-ban Kolozsváron az ELTE TFK Neveléstudományi Tanszéke által megtartott Múzeumpedagógiai szemináriumon szerzett tapasztalataimra építve, anyaországi múzeumok hasonló jellegű feladatlapjainak mintájára készítettem el a *Céhes mesterségek Kézdivásárhelyen. Feladatlap a múzeum céhtörténeti alapkiállításához 5–8. osztály számára* című kis munkafüzetet. A feladatlap összeállításában, technikai kivitelezésében Dimény Attila muzeológus segített. Az első feladatlap segítségével a legrégebbi kézdivásárhelyi céhes mesterségekkel, azok tárgyi emlékeivel, a különböző munkafolyamatokkal, a mesterségekkel kapcsolatos folklóranyag egy parányi kis részével ismerkedhettek meg a gyerekek. Szeptemberben, a Kézdivásárhelyi Őszi Sokadalom, illetve a városnapok alkalmából nyílt napon

mutattuk be új szolgáltatásunkat, ezért a polgármesteri hivatal segítségével akkor száz példányban fénymásoltuk a feladatlapot. Mivel az anyagnak csak ez az első része készült el akkor számítógépen, csak négy mesterségre vonatkozó feladatlapot tartalmaz a füzet. A többi mesterségre vonatkozó kérdéseket, feladatokat is megfogalmaztuk, ezeket egy következő munkalapba foglaljuk. Céhekre vonatkozó információkat szándékosan nem szerkesztettünk ebbe a feladatlapba, abból a megfontolásból, hogy a céhek történetét, világát, belső szerkezetét külön feladatlapokon dolgozzuk majd fel.

A 2003-ban elkészült feladatlap 8 A4-es lapból áll. A külső borítón a cím, egy csizmadia behívótábla képe (nem véletlenül, hisz behívni, kihívni, csalogatni akarjuk a gyerekeket!), a múzeum logója, az intézmény neve, valamint az évszám látható. A belső borítón a gyerekekhez szólunk. A bevezetőnek az a célja, hogy kapcsolatot teremtsen a kis látogatók és a múzeum, a múzeumi dolgozók között, ezért közvetlen hangnemben szólítjuk meg őket, ugyanakkor határozottan rögzítjük azokat a szabályokat is, amelyeknek betartása szükséges az eredményes együttműködéshez. A kis múzeumi illetlen ismertetése során a gyerekek a mindennapi világból egy más dimenzióba, a múzeum, a kiállított tárgyak által tükrözött elmúlt világba, a múltba lépnek át, és mozognak majd egyre otthonosabban.

A feladatok a kiállítással kapcsolatosak. Sorrendjük szükségszerűen igazodik a kiállítás menetirányához, és a terméken belül is javasol egy bejárásis zisztémát, bár a tapasztalat azt mutatja, hogy mivel igen kicsi a hely, a gyerekek pedig általában sokan vannak, csoportokban dolgoznak, azért beosztjuk őket, és van, aki fordított sorrendben végzi el a feladatsort.

Minden tárgyalt mesterségnek egy-egy oldalt szántunk. A feladatsorok szerkezeti felépítése nagyjából azonos: néhány szóban a mesterség egyfajta rövid meghatározását adtuk meg, jelezve az adott mesterség fontosságát, elterjedtségét, régiségét Kézdivásárhelyen. Ezután az alapanyaggal kapcsolatos kérdés következik. Egy újabb feladat során az egyes munkafolyamatok, majd a legfontosabb eszközök, szerszámok kerülnek középpontba. Különböző típusú feladatokat alkalmaztunk, azért, hogy a kérdések ne ismétlődjenek, ne váljanak unalmassá, és minél több formában megmozgassák a gyermekek agyát, tudását. Így vannak tesztszerű kérdések, amelyek során a gyerekek több válasz közül kell, hogy kiválasszák a helyes megoldást. Máskor ki kell egészíteni mondatokat a hiányzó szavakkal, be kell helyettesíteni az új fogalmakat, a képek alá kell írni a tárgyak nevét. Van, ahol csak egy szó hiányzik, máskor meg

²⁰ Idézi SZVETELSZKY Zs. 2007, 85.

²¹ BIRTÁS NÉ MÁLNÁSI Z. 2003.

a gyerek kell megfogalmazza, hogy mire használtak egy-egy adott tárgyat. Rajzokkal, ábrákkal tettük színesebbé a feladatlapot, ezekhez a mesterségekre vonatkozó szakirodalomból választottunk, vagy magunk készítettünk képeket, rajzokat. Kreatív feladatok rajzolásra, motívumkeresésre, továbbrajzolásra szólítják fel a gyerekeket, vagy betűrejtvény során juthatnak fontos információkhoz.

A mesterségekkel kapcsolatos folklórányag (népdalok, szólások, közmondások) ismerete előzetes óvodai, iskolai, otthoni ismereteket feltételez, ugyanakkor a további keresgélésre, kutatásra, gyűjtésre ösztönzi a gyerekeket.

A feladatlapok kiértékeléséhez is segítséget nyújtunk. A hátsó belső borító a megoldásokat tartalmazza, hogy a gyerekek, főleg az egyéni látogatók, ellenőrizni tudják magukat.

2003-ban három alkalommal tartottunk a múzeumban múzeumpedagógiai foglalkozást. A feladatlap összeállítás után a pedagógusokat levélben értesítettem új szolgáltatásunkról. Bár minden iskola kapott ilyen ismertetőt, elsősorban az ismerős pedagógusoknak szóltunk, mert csak száz munkalapot sikerült fénymásolni. Egy tanítónő és két tanárnő (egy rajz és egy kémia szakos) hozta el osztályát a múzeumba, de többen jelezték, hogy el szeretnének jönni.

Elsőként rajztagozatos ötödik osztályosok vállalkoztak arra, hogy kitöltik a feladatlapokat. Három csoportban dolgoztak, de mivel sokan voltak, nem lehetett egy teremben, egy helyen dolgozni velük. Így a négy teremben osztottuk meg őket, a kísérő tanár és én pedig ingáztunk közöttük, oda mentünk, ahol kérdés volt, vagy ahol láttuk, hogy elakadtak. Az ötödik osztályosoknak az okozta a legnagyobb gondot, hogy a kiállításban nincs feltüntetve minden egyes tárgynak a neve, de amikor bátorságot kaptak, rájöttek, hogy kérdezni kell és megkapják a helyes választ. Sajnos a helyhiány miatt a földön ülve, hasalva, egymás hátán írtak, rajzoltak, de mély átéléssel, élvezettel dolgoztak. A kérdéseket, feladatokat megértették és meg is tudták oldani. Az egyetlen fogalom, amelyet nem ismertek, az a *motívum* (3. oldal, 4-es feladat) volt, mivel iskolában még nem tanulták, de a mintát, díszítést már értették. A mesterségekkel kapcsolatos folklórányag nem volt ismeretlen a kisdíákok előtt, sok közmondást tudtak felsorolni, meg tudták magyarázni a szólásokat, közmondásokat. Népdalszöveget kevesebben ismertek, de otthoni feladatnak maradt, hogy a tankönyvekben, otthon keressenek népdalokat. A legnagyobb eredménynek azt tartom, hogy az egyik csoport, három kislány néhány nap múlva visszajött, mert „nem fejezték be, nem volt idő mindent megnézni”.

A hetedikesek szintjének is megfelelt a feladatlap, bár ez speciális eset, ugyanis a gyerekek nagy része

árvaházias vagy hátrányos szociális helyzetű tanuló volt, gyengébb képességűek voltak. Ők is csoportban dolgoztak, de nem rendelkeztek annyi előzetes ismerettel, olvasottsággal, mint a kisebbek. Velük, mivel kevesebben is jöttek el, teremről teremre, feladatról feladatra haladtunk. Vezető tanárunk szerint nem is az új információk mennyisége volt a fontos az esetükben, hanem az, hogy egyáltalán megszólaltak. A kezdeti tartózkodás, vonakodás után élvezték a foglalkozást, aktívan részt vett mindenki a tevékenységen, kommunikációs nehézségeik ellenére is (hiányos ismereteik és szegényes szókincsük miatt nehezen tudták kifejezni magukat). Sikerként tartom számon azt is, hogy olyan tárgyakra is rákérdeztek, amelyek nem fordultak elő a feladatlapban.

Hasonló módon dolgoztunk a másodikosokkal is. Step by step osztály, az azévi tantervüknek az alapja a helyismeret, Kézdivásárhely történelmének, hagyományainak, műemlékeinek a megismerése volt. A tanítónő, Zonda Katalin I. fokozati szakdolgozata is hasonló, a városra vonatkozó feladatlapot és tantervet tartalmaz, ebbe illesztette ő a múzeumi órákat is, ők az év folyamán többször meglátogatták a múzeumot. Valamennyien jó képességű, aktív, jó kommunikációs készséggel rendelkező gyerekek, különösebb nehézség nélkül töltötték ki a feladatlapot. Az ő esetükben az idő bizonyult kevésnek, ugyanis jóval lassabban írtak, rajzoltak, mint a nagyobbak.

A 2003-as múzeumpedagógiai tevékenységeknek az volt a következtetése, hogy a gyerekek szívesen töltik ki a feladatlapot, a kérdések nem okoznak különösebb nehézséget még a tájékozottabb másodikosoknak sem, a normális hetedikeseknek, nyolcadikosoknak pedig nem unalmasak, mert olyan ismereteket aktivizálnak, amelyek passzív tudásukban megvannak, mindenki hallott már ezekről a mesterségekről, szerszámokról, láttak is ilyent, de a mindennapokban nem használják, így a foglalkozás során újra felfedezik ezeket.

Bár a helyszínen mindig megbeszéltük, ellenőriztük a megoldásokat, hiányoltam a tanárok véleményezését, kiértékelőjét. Arra kértem a pedagógusokat, röviden foglalják össze a feladatlappal kapcsolatos véleményüket, észrevételeiket, javaslatukat. Bár mindenki megígérte, de sajnos eddig egyetlen ilyen jellegű visszajelzést sem kaptam a tanárok részéről, pedig ez jelentősen segítene volna a munkánkat.

Következő években nem ilyen formában folytattuk a múzeumpedagógiai foglalkozásokat. Elsősorban anyagi keret nem volt rá, de megfelelő helyiség sem. A turistaforgalmi szezonban a látogatók nagy száma miatt nem lehetett a gyerekekkel foglalkozni a kiállításokon, télen meg a fűtés hiánya okozott akkoriban gondot. Ezért azóta nyár elején, még a tanév vége előtt tartottunk intenzív, egy-két napos múzeumi

nyílt napokat a gyerekeknek, amelyek során az udvaron, kényelmesen, padokon ülve, asztaloknál ismerkedhettek a hagyományos kézdivásárhelyi mesterségekkel, kipróbálhatták azokat. Volt fafaragás, bútorfestés, üvegfestés, nemezelés, kerámia-foglalkozás és mézeskalácsdíszítés, a kisebbek meg a Kézdivásárhelyi SULIklinika standjánál készíthettek képeslapot, nyomdázhattak, papírt hajtogathattak és térképet készíthettek. A rendezvénynek óriási sikere volt, több száz gyerek nyüzsgött a múzeum udvarán. A foglalkozások ideje alatt a múzeum ingyen látogatható volt, a gyerekekre várakozó szülők, nagyszülők közül sokan tértek be a kiállítótermekbe, egyes osztályok pedig eleve úgy jöttek, hogy a céhes mesterségeket is megnézték.

A múzeum idei, 2009-es tervei között három múzeumpedagógiai jellegű tevékenység szerepel. Húsvét előtt írott tojás kiállítás volt, a megnyitó napján hagyományos tojásírásra került sor a múzeum Incze László Kiállítótermében. Tudatosan

csak népi motívumokat és hagyományos tojásfestési technikákat ismertettünk meg a mintegy háromszáz résztvevő gyerekekkel, a beszélgetések során pedig szó volt a húsvéti ünnepkör szokásairól, de meg lehetett tanulni hagyományos locsoló verseket is. Májusban az épített örökséghez kapcsolódó mesterségeket ismerhetik meg és próbálhatják ki a gyerekek, a nyár és ősz folyamán pedig „Ismerjük meg nagyjainkat” címmel összefoglalható múzeumi sétákat tervezünk a városban.

Az eddigiek tükrében a múzeumpedagógiai irányú foglalkozásokra nagy jövő vár, ha sikerül jól kidolgozni, bővíteni a különböző intézmények közötti együttműködést. Sürgős és szükségszerű jó megoldásokat keresni, mert egyébként a multimédia, az internet, a virtuális világok között a múzeum elveszítheti valódi létjogosultságát: a közönségét. A következő generációkat izgalmas, pedagógiaileg jól átgondolt és megszervezett stratégiával lehet megtartani, alakítani. Ez a múzeumpedagógia fő feladata.

Melléklet

Főiskolai szakdolgozatok

- ALBERT Anna: *Csikszenttamás – múlt és jelen*, 2003
 AMBRUS Zsófia: *Gyimesvölgy múltja és jelene*, 2003
 ANTAL Erzsébet: *Csikmadaras helytörténete*, 2008
 APOR Zsuzsanna: *Zalán helytörténete*, 2004
 BARDÓCZ Ildikó: *A roma nép történelme és hagyományai*, 2006
 BARDÓCZ G. (VERES) Klára: *Nagybaczon az idők forrágatában*, 2003
 BARTALIS J. Ágota: *Csikrákos helytörténete*, 2006
 BARTHA I. Irma: *Magyarhermány helytörténete*, 2003
 BARTHA I. Irma: *Kisbacon monográfiája*, 2008
 BARTHA Szeréna: *Erdővidék művelődéstörténeti fejlődése*, 2008
 BARTHA Szeréna: *Erdővidék. A Baróti-medence rövid monográfiája*, 2007
 BUNA Emő Enikő: *Hétfalusi iskola-történet*, 2003
 BUZSI Katalin: *Uzon község monográfiája*, 2008
 CSEH Réka: *Kovácsna város monográfiája*, 2007
 CSULAK Carmen – Valentina: *Monda és magyarságismeret*, 2008
 CSURUYLA Júlia – Melinda: *A kézdivásárhelyi tanítóképzés története. A Bod Péter Tanítóképző rövid története*, 2008
 DAKÓ Izabella: *A kézdivásárhelyi református egyházközség történelme 1950-ig*, 2005
 DÉNES Hajnalka: *Csomakörös helytörténete*, 2007
 FÜLÖP Angéla: *Kézdivásárhely a céhes város. Helytörténeti eszmefuttatás*, 2008
 GÁL Ibolya: *Torja – Kultúr- és művelődéstörténet*, 2008
 GYÖRKOVÁCS Emese: *Kézdiszentkereszt monográfiája*, 2008
 HOCHBAUER Kata Sára: *István király intelmei*, 2005
 HOCHBAUER Kata Sára: *Szent István és a korabeli magyar művészet*, 2008
 ILKEI Enikő: *A vargyasi iskola története*, 2005
 INCZE Judit: *Homorodújfalú helytörténete*, 2003
 KESE Judit: *Erdővidék az 1848-49-es forradalom és szabadságharc idején*, 2008
 KÉSZ Csilla-Mónika: *Gidófalva monográfiája*, 2008
 KICSI Z. Noémi Izabella: *Mikóújfalú monográfiája*, 2007
 KORODI Krisztina: *Csatószeg monográfiája*, 2008
 LACZKÓ Réka: *Az elmúlás és temetés szokásai, rítusai és hiedelmei Futásfalván*, 2004
 LAKATOS Matilda Ildikó: *Alsórákos a történelem forrágatában*, 2004
 MEZEI Anna: *Gyergyóditró helytörténete*, 2003
 MOLNÁR Adél: *Kézdiszentlélek gazdasági és kulturális élete a 20. században*, 2008
 MOLNÁR Zsófia: *Kézdiszentlélek múltja és jelene*, 2007
 MURCSEK Mónika: *Tekerőpatak helytörténete*, 2004
 NAGY Réka: *Szentivánlaborfalva monográfiája*, 2008

- NAGY (BONCZIDAI) Lilla - Mária: *A néphagyomány, mint értékközvetítő és képességfejlesztő extracurriculáris tevékenység*, 2008
 NAGY (SIMON) Orsolya: *Középkor történelme*, 2003
 SÁRKÁNY Erzsébet: *A berecki iskola története*, 2008
 SZABÓ SOMON Irma: *Benkő József élete és munkássága*, 2003
 SZOTYORI Katalin: *Csernáton község monográfiája*, 2008
 SZŐCS Éva-Mária: *Kézdivásárhely monográfiája*, 2008
 TANKÓ Anna-Mária Eszter: *A magyar nép történelme a honfoglalás, valamint a honfoglalás utáni időszak 1301-ig*, 2003
 TANKÓ Tünde: *Csomakörös monográfiája*, 2008
 TÍMÁR Lenke Tímea: *Berek község története*, 2003
 TÖRÖK Anna: *A 210 éves székegykeresztúri Orbán Balázs Gimnázium története*, 2003
 TODOR Tímea: *Karácsony az óvodás gyermek életében*, 2008
 TŰZES Helga: *Köpec helytörténete*, 2003
 ZONDA Katalin: *Kézdivásárhely művelődési élete a 19. században*, 2005

I. fokozati szakdolgozatok

- BÍRÓ Levente Tibor: *A helytörténeti ismeretek szerepe a IV. osztályos anyanyelvi nevelésben*, 2006
 BORSAI Margit: *A néphagyományok megőrzésének lehetőségei az óvodai környezeti nevelés rendszerében*, 2006
 CZIMBOR Magdolna: *Honismeret és helyi jellegű folklór*, 2005
 CSŐSZ Anna: *Népi gyermekjátékok és táncos játékok az óvodában*, 2003
 DÉZSI Zsuzsa: *Monda és történelem az elemi oktatásban*, 2004
 FARKAS Emese: *A lakóhelytörténet szerepe a kisiskolások személyiségformálásában*, 2006
 KELEMEN Éva: *A helytörténet szerepe az elemi oktatásban*, 2006
 KERÉKES Izabella: *A helytörténeti ismeretek és helyi tanterv – Torja és környéke az irodalomban*, 2005
 KESE Éva: *Az óvodáskorú gyermek alkotóképességének fejlesztése a néphagyományok ábrázolásán keresztül*, 2001
 KISGYÖRGY Tünde: *A népi gyermekjátékok személyiségfejlesztő és nyelvművelő szerepe az óvodában*, 2002
 MÓZES Imola: *A magyar nép hagyományrendszerének szerepe az óvodáskorú gyermek kommunikációs képességeinek fejlesztésében*, 2004
 OPRA Zsuzsanna Mária: *„Forog az esztendő kereke...” Hagyományörzés az I–IV. osztályban*, 2007
 SZENTES Réka: *Az ünnepkörök szerepe az óvodai életben*, 2006
 TORZSA Ibolya: *A mese szerepe az I–IV. osztályos gyermek személyiségének formálásában*, 2002
 VARGA Katalin: *A helytörténeti ismeretek szerepe az irodalmi nevelésben*, 2005
 VIDA Enikő: *Néphagyományok, népszokások, jeles napok az óvodában – Kerek egy esztendő*, 2004
 VOLLONCS Szidónia: *A mondák által közvetített történelem az elemi oktatásban*, 2006
 ZONDA Katalin: *Kézdivásárhely művelődési élete a 19. században*, 2003
 ZSIGMOND Mária: *Néphagyományok, jeles napok helye az óvodai nevelésben*, 2006

Dimény Erika – Kézdivásárhelyi Céhtörténeti Múzeum, Kézdivásárhely, 10. udvartér 1., RO-525400; dimenyerika@yahoo.com

Irodalom

BIRTÁSNÉ MÁLNÁSI Z.

- 2003 *A Kézdivásárhelyi Céhtörténeti Múzeum közösségfejlesztő szerepe a kulturális értékmegőrzésben*, Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi Kar – Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Intézet, Művelődési és Felnőttképzési Menedzser Szak (szakdolgozat, kézirat).

DIMÉNY E.

- 2005 Múzeumpedagógiai lehetőségek a kézdivásárhelyi Céhtörténeti Múzeumban, in: Kocsis Károly (szerk.): *Kézdivásárhely Évkönyve 2004–2005*, Kézdivásárhely, 112–114.

FOGHTŰY K. (szerk.)

- 2000 Szemelvények az amerikai múzeumpedagógia szakirodalmából, B+V Kiadó, Budapest.

FOGHTŰY K. – SZEPESHÁZYNÉ KURIMAY Á. (szerk.)

- 2003 *Múzeumpedagógiai tanulmányok*, I, ELTE PPK Oktatásmódszertani Központ, Budapest.
 2006 *Múzeumpedagógiai tanulmányok*, II, Gondolat Kiadó, Budapest.

HADNAGY I. J. dr.

- é. n. *A múzeumpedagógia szoros kapocs a múzeum és iskola között* (<http://www.vedelem.hu/letoltes/historia/hist22.pdf>).

KARANCZ G.

- 2003 Tanító múzeum. *Iskolakultúra*, XIII, 9, 99–102.

KELEMEN É.

- 2006 *A helytörténet szerepe az elemi oktatásban* (szakdolgozat, kézirat).

MOLNÁR K. R.

- 2007 „Te vagy a legszebb tavasztündér...”, vagyis miért jó múzeumpedagógusnak lenni? *Fordulópont*, IX, 37, 5–13.

SINKÓ I.

- 1997 „Kicsomagolt Múzeum”, azaz múzeumpedagógia félközelen, *Új Pedagógiai Szemle*, 1997, 7, 92–94.
 2009 Amikor tanteremmé változnak a múzeumok. Múzeumpedagógia Magyarországon és a nagyvilágban, *Múzeumcafé. A múzeumok magazinja*, április–május, 3, 2, 40–50.

SZEPESHÁZYNÉ KURIMAY Á.

é. n. *Múzeumpedagógia (1999–2006)* (<http://jozsef20.uw.hu/muzeum.html>).

SZVETELSZKY Zs.

2007 A kastély reneszánsza, *Fordulópont*, IX, 37, 83–90.

ZONDA K.

2003 *Kézdivásárhely művelődési élete a 19. században* (szakdolgozat, kézirat).

VARGA K.

2005 *A helytörténeti ismeretek szerepe az irodalmi nevelésben* (szakdolgozat, kézirat).

VÁRKONYI Á.

2007 Múzeum, *Fordulópont*, IX, 37, 57.

VÁSÁRHELYI T., dr. – SINKÓ I.

2004 Múzeum az iskolatáskában, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

XANTHOUDAKI M.

é. n. *Fedezd fel! Múzeumok a természettudományos oktatás szolgálatában. Bevezetés* (<http://www.museoscienza.org/smec/pdf-hun/02-Introduction.doc>).

Pedagogie muzeală în Muzeul Breslelor din Târgu Secuiesc Colaborare între muzeu și școli

(Rezumat)

După un scurt istoric al noțiunii de muzeu, lucrarea prezintă pedagogia muzeală ca o nouă și eficientă formă de învățare în afara școlii. Pedagogia muzeală este un concept nou și de mare actualitate în zilele noastre, care propune un sistem nou de învățare prin participare, prin interactivitate, asigurând participanților o mare libertate de exprimare creativă. Lucrarea prezintă principalele metode ale pedagogiei muzeale, precum și activitățile de acest tip ale Muzeului Breslelor din Târgu Secuiesc.

Museum pedagogy in the Museum of the History of Guilds from Kézdivásárhely (Tg. Secuiesc)

Colaboration between museum and schools

(Abstract)

After a brief history of the museum notion, the writing presents museum pedagogy as a new and efficient form of learning out of school. The museum pedagogy is a new and of present interest concept, which propose a new system of learning through participation and interactivity. It gives to the participants the freedom of expression and creation. The writing presents the most important methods of museum pedagogy and this type of activity of the Museum of the History of Guilds from Kézdivásárhely.

1. ábra Bútorfestés István Máriával. (Fotó: Tóth-Bartos András)

2. ábra Hagymányos viaszos tojásírás. (Fotó: Dobolyi Annamária)

3. ábra Foglalkozás a legkisebbeknek. (Fotó: Dimény Attila)

4. ábra Ólomkatona festése. (Fotó: Dobolyi Annamária)

5. ábra Magyarázatra figyelve. (Fotó: Dobolyi Annamária)

6. ábra Óvodások hallgatják, hogyan készül a mézespogácsa. (Fotó: Tóth-Bartos András)

7. ábra Korongozás a gorzafalvi fazekassal.
(Fotó: Dimény Attila)

8. ábra Nemezelés a múzeum udvarán.
(Fotó: Tóth-Bartos András)

9. ábra Kis katona a tárló előtt.
(Fotó: Dobolyi Annamária)

10. ábra Múzeumi nyílt nap plakátja.
(Fotó: Dimény Attila)